

Boldogéknál béke lesz

Csonttá fagyott a világ, kopognak a göröngyök, mint szakajtóban a dió. Itt a tél. Alig december, hó még egy szem se, de ez már valóságos kemény, hideg tél. Sietett, hogy el ne késsen, korán beköszöntött, mint a türelmetlen vendég.

A nappal együtt fölkelnek az emberek is és látják a megfagyott világot.

Boldog Mihályné nem látja, mert még meghalni sincs ideje úgy el van keveredve a gyerekekkel: Misivel és Terivel; illetve nem is a gyerekekkel, hanem a szétrúgott dunnával. Valamelyikük az éjjel beleakasztotta a körmét biztosan. De még rájuk parancsolt, hogy ne úgy aludjanak mint a lovak, mert a dunnán nincs huzat, lemosta, s míg megszárad, várni kell... az a vörös ciha pedig, az a dunna-belső, melyet most öltöget össze nagy mérgeződés közepette, olyan lenge mint a pókháló, megy szét mint a... ajaj... A szoba pehellyel, Boldogné méreggel és keserűséggel van tele. Terka öregapja priccén gubbaszkodik, ábrándos nagy szemei árulkodnak csak, hogy valakol nagyon messze jár gondolatban. Tercsi a tavaszon betölti a tizenégyet, két kis melle szemmeláthatóan domborodik, mint mikor tavaszi szél csapja meg a bújó rügyet. Az öccse, a tizenkétéves Misi olyan rideg és hallgatag, mint az apja, és zöld és fanyar még, mint a vadalma, jöllehet nem is ő rúgta szét a dunnát, bár nagyon szeretné Terka rákenni — a két testvér együtt alszik — s aki bűnösnek érzi magát, az tiltakozik legjobban. Mikor Boldogné keserűen ki-kikel, Terka már siet is a legkönnyebb érveléssel:

— A Misi, a Misi!...

Azonban Misi türelme se végtelen s kinyújtja hosszú vékony nyakát nővére felé és tüzes szemekkel mondja:

— Hallgass, fene a kis szád, aszhiszed, én nem tudom ki rúgta szét? Nem te ölelgetsz mindég?... ha mégegyszer hozzámérsz, kidoblak az ágyból.

Boldognét mintha megszúrták volna, úgy felszisszen, s kérdőleg, szigorú arc-cal mered lányára. Terka vörös, mint a láng, zavarában csak annyit tud mondani:

— Nédd, a kis béka... Beee...

— Terka!... Csitt elég! Jók vagytok mind a ketten...

Súlyos csend lett a szobában. De Misit ez egyáltalán nem izgatja, észre se veszi, hanem összezsugorodott balkezébe emeli a vízzel telt kannát és megindul vele körbe-körbe az asztal körül... Futballoztak s a könyökére esett és izomzsugorodást kapott; most az orvos tanácsára súlyt kell hordania, hogy valahogy újból helyrejöj-jön a keze. Mikor már vagy ötvenszer körülvitte a vizeskannát, lihegett s homloka gyöngyözött az izzadságtól, Terka békülékenyen szólt rá:

— Nem fáradtál még ki?

— Nem az öregisten — tette le a kannát Misi s maga is leült.

— Hogy beszélsz, te gyerek? — förmedt rá az anyja.

— Anya — komolyodott el sötétén Misi —, én tán agyonütöm a kis Vadász Bélát, ha jobban leszek. Ő gáncsolt el.

— Majd agyonütlek én már téged. Hun tanultad ezeket a cudarságokat?

— Biztos nem az iskolában.

— Hát akkor hun? — kiáltott rá az édesanyja.

Misi nem ijedt meg. Szemrebbenés nélkül mondta:

— Éppen itthon.

Boldogné nem tudott mit szólni. Mégcsak meg se üthette a fiát. Nem volt ereje hozzá. A lelkének nem volt hozzá ereje. Magaelé motyogva mondta:

— Kükacos leszel te is, mint az apád...

Terka örült, hogy róla végkép elterelődött a beszéd.

Az öreg Boldog kint a kemencét fütötte s a szártövekkkel meg a piszkafával nagyokat koppantott a kemence oldalán.

— Az a vén dög is még beszakiccsa a kemencét — mondta Boldogné idegesen.

— Látja, édesanyám, hogy beszél maga is — kapott az alkalmon hirtelen Misi —, mér dög öregapja?

— Te gyerek! — kiáltott az anyja felháborodottan — befogd a szád, mert széthasítalak. Te akarsz engem oktatni? Meg ne halljam még egyszer, hogy feleselsz. Ott a tied a táskában: tanulj!

Mintha mind a hárman bűnösnek éreznék magukat, elhallgattak. A büntudat elnémitja az embert. Csak Misiben feszengett valami s úgy szikrázott a szeme, mint éjjel a szentjánosbogár.

Az öreg Boldog benyitott a szobába. Kihegyezett vedlett telisapka volt a fején, a kurta télikabát sallangokban lógott le róla, derekán manillamadzag fogta össze, birkabőr nadrágját féllábszárig gyapjuszoka takarta. Tötyögött kettőt hármat az ajtóban, markába fújta, aztán rosszalón megingatta a fejét.

— Nem tudom, Etel, az a malac má men nem evett. Kise gyűtt az akolba.

— Bánya is a fene — vetette oda Etel, föl se nézve apósára.

— Bánya is a fene? — meresztett nagy szemeket az öreg. — Nem úgy van az éppen. Hiná orvost megnézetni, oszt ha nincs más men csig, levágni. Úgy pusztuljon el? Mit szól a Mihál, ha hazajön?

— Azt tudom, hogy ke legjobb szeretné mán levágni...

— Szeretné a nyavalya, nézd csak.

— ... azt a béka malacot, de se zsirja, se szalonnája, oszt mire kitavasodik, nézheti az eget... Úgy elmenekülök mán ettől a háztól, oszt csináljanak, amit akarnak.

Az öreget mintha légnomás érte volna, elállt a szava. Összetöporodott egyszerre s szemében az alázat és a félelem bujkált. Tudta már mi következik azután, ha a menyé itthagyaással fenyegetőzik. Ilyenkor leginkább rajta tölti ki a mérgét, rajta, akinek hallgatni muszáj és mindent lenyelni, mert kegyelemkenyéren él ebben a házban. Ő érzi szegény, és tudja is, hogy ő, idős Boldog Mihály a családi béke megrontója. Kezdet óta nem volt vele kibékülve a menyé. Mindig valami hibát talált benne. Előbb az volt a baj, hogy a szobában füstölt. Jól van, ha már duzzog valami, még a pipafüst se esik jól, kiment hát az öreg, ha rá akart gyujtani. Később már az is baj volt, ha bejött megmelegdni, mert olyan bagószaga volt, hogy azt ember nem állja ki. Kitétte a menyé a vackát a kiskonyhába. Akkor a fia visszavittette feleségével a priccset. Ez jólesett az öregnek s ha ezután erősen ráripakodott a menyé, panaszkodni mert a fiának. A fia, apján keresztül, ellensége lett a feleségének, mord lett és hallgatag, hogy nem maradt egy kedves szava hozzá, de egy gyöngéd simogatása se. Ez az asszonynak fájt. Dacos természet volt, meg nem alázkodott volna az senki előtt, s hogy megbosszulja magát, az asszonyok ösztöni, de leg-hatásosabb fegyveréhez nyúlt: a kacérsághoz. Csak ez a fegyver sokszor visszafelé sült el, mint Etel esetében is: ráfogták, hogy kikapós, férje mellett más embereknek áldoz. De ez nem volt igaz, bár látszólag minden jel arra mutatott. Különösen akkor vette gyanúba a férje, mikor erőnek erejével a szövetségbe akart menni — ami nőknél ritkább jelenség, mint férfiaknál —, csak azért, férje szerint, mert a szövetségben ott van Jó Dániel, aki nagy riválisa Boldog Mihálynak. Értsd ezt úgy, hogy Jó Dániel Boldognét kakasmódra környékezi, környékezi, de csak környékezi. Itt a szövetségbenemenésnél éppen csak hogy kétfelé nem vágta a kenyeret, s ha Boldog Mihálynak föl nem ajánlják a raktárosi állást, bizony nem lépett volna be. Így aztán Etel virulva járt ki a kertészetbe, ahol Jó Dániel brigadéroskodott, meg szemlélte a gyönyörű, rózsaszínű asszonylábakat, amint az asszonyok mélyen nekihajolva palántálták a paprikát. Etellel az ebéd utáni szünetben a kunyhó priccsein még hancúrozott is Jó Dániel, de egyéb nem történt ott soha, akik látták azok tudják, csak a vénasszonyok háborodtak föl s azt is elpletykálták, ami esetleg Jó Dánielnek is csak a képzeletében született meg. De ezek a szóbeszéddek végzetessé tették Boldogék családi életét. Minden nap napirenden voltak a válakozások, míg végre abba is beleuntak s nyögték egymás mellett az élet nehézségeit, hol szótlanul, hol erősen összetűzve, de mindég keserűséggel a szívükben.

Szóval beköszöntött a tél s ha van abban valami, hogy tavasszal nemcsak a virágok, de az emberszívek is nyiladoznak, akkor most, télen zuzmara lepi be még az emberek szívét is, ha nem is mindenkiét, de legalább Boldogékét. Éppen azért nagyon fontos megemlíteni, hogy tél van, kétszer is s ha kell háromszor is.

A szegényember disznaja télen kezd zsirosodni, nyáron, mikor csak korpát, vizet kap — igaz, teleszivja magát s úgy néz ki, mint egy kis csobolyó —, szalonnát

nem szedhet magára. S ha valami baj előadódik már tél elején, az egy egész esztendőn át súlyos csapás a családra. Jaj, ha nem eszik a disznó s időnap előtt le kell vágni! Az idősb Boldog öreg ember már s át tudja érezni, mi az, éretlen disznót vágni. A menyé pedig azt hiszi, hogy ő zabáltatta be a malacot, hogy minél előbb vágjanak és legyen mit zsderálni neki. No, határozta el magát keserűen — az öregember már éppen olyan mint a kisgyerek —, én már nem is eszek többet a te disznóból, nem nézed te többé ki az én számból a falatot; véget vetek ennek a komédiának!... Fájt az öregnek nagyon, hogy minden bajért, ami ebben a házban történik, őt okolja a menyé s most, ha a disznó elpusztulna, nem maradna nyugovása egész esztendőben, mindég azt kellene hallani, hogy ő tette tőkne az egész évi élclmüket, ő, akinek úgylis csak a kalácsvégeket vetik oda.

Ne legyen ő láb alatt senkinek se!

Elég volt.

Úgy ahogy volt, hegyes télisapkában, rossz nagylajbijában, nagy faklumpáiban bement az istállóba, egy istrángot átvetett a gerendán, jól megszorította, aztán odatett egy rossz ládát, fölállt rá, a kötél alsó végére csinált egy hurkot, nyakába akasztotta, körülnézett mégegyszer s kirúgta maga alól a ládát és kész. Már meg is merevedett, már ki is hült: volt — nincs.

Tél van tehát, olyan, hogy röptében megfagy a madár, s Mihály, ifjú Boldog Mihály, aki valahol Music alatt telefonpóznákat állítgat le, vagy állítgatna le, de mivel szikrát vet a csákány a fagyos földben, így hát jön a parancs, hogy hagyják abba a munkát.

Koromsötét este ért haza. Tán szerda volt. Etel kicsit csodálkozott, mert csak szombatra várta, mivelhogy hetente egyszer szokott hazajárni. Mord pofával lépett be Mihály, mint ahogy mord pofával jár-kél az utóbbi években, még a jóestét is otffelejttette valahol Music alatt. Válláról leengedte a kenyereszsákot, ledobta nagykabátját, és asztalhoz ült. A füles, téli orosz katonasapkát feltolta homlokára s egy darabig mereven ült. Mintha a szeme megüvegesedett volna. Etel zavartalanul tett-vett a szobában, a két gyerek a leckét mormolta, mintha semmi sem történt volna avval, hogy az apjuk hazaért, annyira megszokták már ezt a hűvös családi modort.

— Hozz valamit enni! — szólalt meg Mihály; érdes hangja váratlanul hasított fel a csendet.

— A zsákban nincs? — mutatott Etel az ajtó mögé, a kenyereszsákra.

— Azt edd meg te!

— Majd megennéd még te is... A malac dögrováson!...

— A malac?

— Apád bezabáltatta...

— Apám?

— Igen, az a jó apád!

— Hallgass! Csináld, amit mondtam.

— Tán aszhiszed, hogy itthon kenyér-szalonnán kívül még tudom is én, mi van?! — idegesedett fel Etel.

— Nem főztél semmit?

— Nem főztem! Főztem délre oszt megettük. A fene tudta, hogy te még máma hazataslogsz.

Etel kiment, hogy ennivalót hozzon. Mihály a füles orosz sapkát ledobta fejéről, fehér homlokáról elsimitotta gyér haját, nyögött egyet.

— Ez a ti anyátok — mondta s szemügyre vette két gyermekét. Azok lehajtott fővel hallgattak.

— Tanulhattok tőle — kezdte, de tovább nem folytathatta, mert Etel visszajött egy pléhtányérral a kezében, melyen néhány darab avas szalonnaszél volt, hóna alatt pedig egy jókora cipó. Letette az asztalra, kicsit arrébb lökte, oda az ura elé.

— Itt van. Ez külön, mint ami a zsákban van?

Mihály szemrehányóan villantotta feleségére a szemét, s látszott, hogy fekete indulatokat gyúr le magában. Lassan, étvágytalanul evett. A késhegyével állandóan piszkálta és forgatta a tányérban a szalonnadarabokat, ami Etelt a végsőkig fel tudta bosszantani; már a nyelve hegyén is volt a szó, mikor Mihály hirtelen megszólalt:

— Öregapátok hun van?

Etel megrettent. Misi és Terka összenéztek s némán kérdezték szemeikkel, hogy hol is lehet öregapjuk, aztán mindketten anyjukra emelték tekintetüket, akiknek a szemében rémület ült. Most jutott csak eszébe, hogy már délben, ebédre sem jött elő. Hisz örökké a ház körül szedál, az udvarból soha ki nem mozdul s most reggel óta szőre-szála veszett. Ūristen tán csak nem csinált valami bolondságot az a vén ügyetlen? Az arca sápadt lett mint a viaszgyertya, leroskadt a székre, kezét az ölébe ejtette s mereven nézett.

A kérdés ottmaradt a levegőben.

Mihály tovább falatozott, nagyon lassan, nagyon rosszkedvűen, rosszat sejtve. Mikor úgyszólván, eleget evett, eltolta maga elől a tányért s kitette a tőznyt az asztalra. Mielőtt fölnyitotta volna, jól megnézte feleségét és két gyermekét. Azok némán és mereven ültek ebben a nyugtalanító csendben. Ő azért tempósan rágyújtott.

Szívta, szívta a cigarettát.

Tizóra felé újból megszólalt Mihály:

— Tik vagytok itthon, mégse tudjátok, hun az öreg?

Közben elszívott még egy cigarettát s félóra múlva fölállt.

— Hozzátok csak utánam ezt a lámpát!

Nézték a konyhában, tán ott húzódt meg, mivel Etel már megint kiölte a szobából. De nincs. Belekiáltottak az éjszakába: nem válaszolt. Hívták: nem jött; ke-resték: nem találták. Csak nem az istállóban vackolt meg? Ott már megtalálták: mozdulatlanul lógott a kötélén.

Temetés után Mihály elkergette a feleségét; nagy lármával zavarta ki a házból, semmit sem engedett, hogy magával vigyen; se bútort, se gyereket, semmit. A temetőből visszajövet valamelyik kocsmában cefetűl bepálinkázott s teljesen elvesztette a fejét. A gyerekek hiába sírtak és könyörögtek: azokat a sarokba vágta, feleségét pedig kituszkolta, folyton azt ordítva, hogy engem nem juttatsz kötélre, mint az apámat.

Mihály olyan volt éppen, mint egy fékeveszett vadállat: nem lehetett előtte megállni.

Etel összefogta mellén a nagykendőt és sírva futott végig a sötét falun. Előbb azt gondolta, hogy talán ő is elemészti magát, mert ő ezt nem tudja túlélni, de aztán ismét felülkerekedett benne — mint mindig — dacos természete, és beállított az anyjáiékhöz.

Mihály pedig otthon bedrőtozta a kapukat, hogy oda senki be ne jöjjön, de ki se menjen; az ajtót magára zárta, feje alá tette a kulcsot, a gyerekekre meg ráparancsolt, hogy ha szökni próbálnak szíjat hasít a hátukból; aztán ledőlt az ágyra, mert már nem volt több ereje se állni, se beszélni, de még nézni sem.

Későn ébredt fel másnap. Már a gyerekek ráncigálták a lábát.

— No, mi az? ugrott fel hirtelen, mint akit álomból ijesztenek.

— Aggya a kulcsot, vagy hozzon be vizet; megfulladunk szomjan.

— Hát anyátok... hun van? — bámult a kócos gyerekekre s feje is zúgott mint egy gép, tagjai pedig nehezek voltak mint a sár.

— Maga zavarta el, nem tudja? — mondta Misi szemrehányóan.

— Én az utcára se merek kimenni eztán — tette hozzá Teri.

— Én?... Anyátokat?... — meresztette ki szemét s olyan arcot vágott, mint aki megzavarodott.

— Bizony... meg még azt is mondta, hogy ide többé be ne tegye a lábát — villogott Terka szeme.

— Nem mondtam én — mondta olyan bizonytalan hangon, mint aki előtt lassan kezd derengeni a tegnapesti történet.

Kilépett az ágyból, de hamar belekapaszkodott az asztalba, mert gyöngé szédülést érzett. Úgy érezte, akkora a feje, mint egy rosta. Végignézett magán: az ünneplő fekete ruhájában aludt. Lassan eszmélni kezdett; hirtelen az eszébe vágódott: nincsen apja többé, tegnap temették el. Ő temetés után bement a kocsmába... igen, mostmár tudja. Körülnézett a szobában: szanaszét minden, nagy rendetlenség és nagyon hideg van; megborzongott.

Úgy érezte, nagyon viszi a feje. Visszaült az ágyra. A vánkos alá nyúlt, kivette a kulcsot:

— Netek, hozzatok egy kis vizet, én is szomjas vagyok.
Délután ébredt fel ismét. Most már teljesen kijózanodott.
Látja, hogy a két gyerek tépi egymást. Terka úgy sivalkodik, mint akit nyársra húznak. Misi belecsimpaszkodott a hajába és húzta, cibálta; Terka véresre karmolászta Misi arcát. Mikor apjuk rájuk kiáltott, gonosz, vad, elszánt szemekkel meredtek egymásra.

— Maradtok mingyá! Mit csináltok? — szól rájuk az apa.

Terka lihegve mondta:

— Misi aszonta, hogy édesanya megérdemelte, hogy édesapa elzavarta, én meg azt mondtam, hogy nem érdemelte meg, bár téged zavart volna el édesapa, aki örökké annyi mérget etetsz édesanyával...

Misi a dühtől és a fájdalomtól meg se tudott szólalni. Ez a Tera mindig hazudik. Ő jobban szereti édesanyját, mint a világot, még Virág Esztertől is jobban szereti, pedig Virág Esztert szereti tán legjobban a világon.

— Hazug... — szakadt föl Misiből, eztán egyszerre elvörösödött és úgy sirt, úgy folytak a könnyei mint a tavaszi zápor.

Mihályba beleütött valami tompa fájdalom, amit talán ő maga sem értett, csak mintha ölelni szeretett volna: gyermekeit, feleségét, csak ne érezze ezt a ropant sivárságot, ami most körülveszi a szívét.

Fölkelt és átöltözött.

— Tegyétek rendbe a szobát, én meg majd befutok, biztos gyün mán anyátok, ne lássa itt ezt a nagy fölfordulást.

A két gyerek boldogan fogott a munkához. Annyira boldogok voltak, hogy könny lopakodott a szemükbe. Várják haza édesanyát! Lehet-e ettől nagyobb öröm? ... Úgy összebékült a két testvér, mint még soha.

A szobában már rend volt, a kemence barátságos meleget árasztott, a lámpa égett az asztal közepén s csöndben várakoztak. Szívük nagyot dobbant, mikor az ablak alatt lépteket hallottak közeledni. De a kiskaput senki se nyitotta meg.

A gyerekeket már elnyomta az álom, Mihály egyedül virrasztott. Tizenegy elmúlt. Úgy gondolta, éjfélig égeti a lámpát, ha addig nem jön Etel, akkor már nem is jön. Csend volt és nyugodtan gondolkozhatott. Nagyon megbánta, amit tett. Rájött, hogy az asszonyt szeretni kell, akkor nem csavarog el. De talán Etel nem is tett olyat; hallott már egyet-mást, azonban igazán sose hitte. Csak mégegyszer visszajöjjön, minden másképp lesz!...

Egész éjjel nem tudta lehunyni a szemét.

Etel másnap se jött. Mihály nem bírta ki tovább. Mikor beesteledett, megfogta a két gyermek kezét és elindultak.

Itt-ott ragyogott egy-két csillag az égen, csak a legnagyobb és legfényesebb csillagok. Hideg volt. Olyan éles északi szél fúj, hogy megfagyott az ember arca.

— Apám, hová megyünk? — kérdezte Misi, mikor már majd belefagyott a lélek.

— Megyünk, fiam, megkeressük anyátokat!

Több szó sem esett a hosszú úton. Nagyon soká mentek, vagy mert nagyon hideg volt, tűnt hosszúnak az út. Mihály nagyokat lépett, bakancsai alatt keményen ropogott a megfagyott föld. Teri és Misi vacogva kocorásztak mellette.

Mikor befordultak az utolsó utcába, a gyerekek is tudták, hogy öreganyjukhoz mennek, tehát az anyjuk ott van.

A kapunál megálltak.

— Menj be lányom, nézd meg, itt van-e anyád.

Terka ijedten nézett az apjára.

— Tán félsz bemenni?

— Menjen a Misi...

— Eriggy be te, fiam!

Misi szónéklül bement. Keveset vártak s már jött is vissza.

— Nincs. Átment a Jó Danyiékhöz. Bandázni.

Mihálllyal nagyot fordult a világ. Mintha főbe kólintották volna. Tehát mégis!...

— Jó Danyiékhöz? — kérdezte sziszegve.

— Azt mondta öreganya...

— Gyertek!

Átal a kocsiuton világított Jó Dánielék ablaka. Az ablak alatt megálltak, hallgatóztak. Bent nagy lármá volt, vig terefere. Egyszer élesen, tisztán kivehetően Etel kacagása hallatszott ki.

Teri és Misi hirtelen megragadták apjuk karját, megrázták és önfeledt lelkesedéssel kiáltottak fel:

— Édesanyám!... hallotta? Ő nevetett...

— Azám, a kutya istenit!...

Mihály szívében mintha kést forgattak volna meg... Röhög... még röhög. Ez kellett neki: Jó Dániel! Úgy érezte ráomlik a csillagos ég. Nem tudta: belevágjon-e az ablakba, elordítsa-e magát, vagy pedig bemenjen s hajánál fogva ráncigálja ki ezt a bűdös szajhát, az ő drága feleségét, akinek még kedve van röhögni. Mély hörgésszerű nyögés szakadt föl belőle.

Boldog Mihály nem tudott tovább józan maradni. Futott befelé mint egy eszement s úgy állt meg az ajtóban, mint akiből borzalmasan nagy vihar van készülőben kitörni. A bandázó nép, aki ezt látta, elnémult és megmerevedett a félelemtől és csodálkozástól.

De Boldog Mihály csodálkozott legnagyobbat, mert Etelt sehol sem látta a szobában. A megzavarodáshoz állt közel. Ez úgy lehervasztotta erejét és indulatát, hogy szinte felére zsugorodott a nagy melák ember s mindjárt oly picinek, sápadtnak és erőtlennek tűnt, hogy minden drámai megihatottság ellenére is volt benne valami nevetésre ingerlő, melyet Vaj Jolán, ez a különben is rötyögős természetű szomszédasszony azonnal észrevett, és élesen felkacagott.

Kacagása éppen olyan volt, mint Boldog Mihálynéé.

Mihály kicsit meg is ijedt, de meg is vigasztalódott. De el is röstelte magát egy kicsit. Miért kellett úgy belöknie az ajtót és köszönés nélkül bevágódnia, mint akinek anyját-apját megölték. S lám, nincs is itt Etel! Azonban egy perccel előbb az életét merte volna letenni, hogy Etel nevetett bent.

Olyan józan lett egyszerre, mint aki nyugodt álomból frissen ébred.

— Nem látták a feleségem, az Etelt? — kérdezte majdnem aggodalommal a hangjában.

— De! Sze hazament. Ugye? Nincs még tán félórája se, hogy elment. Aszonta ő hazamén, ott üsd agyon, de őneki a családjában a helye. Úgy rítt... Sze tik elkerültétek egymást az úton. Nem láttátok? Csudálatos. Jóllehet benézett az anyjához — sietett Jó Dánielné az információval, mintha csak érezte volna, hogy ezzel valami jó szolgálatot tesz.

— Nem. Nincs ott se. Néztük ott is, ma a Misi... Szóval hazament. Akkor gyerünk, mer a kulcs itt van a zsebbe. Ne ácsorogjon ott a kiskapuban, olyan hideg van emberek, hogy...

Szeliden mosolygott a bandázó nép. Egy ember kacarázva szólt Mihály után, aki már a kilincsre tette a kezét.

— Fene a zsirodiba, mikor elzavartad nem volt hideg?

— Nem ő zavarta el, hanem a pálinka, ugye Mihály? — mosolygott feléje egy asszony.

Boldog Mihály bólintott.

— A pálinka is, meg van annyi cudarság az emberben, hogy ne adj isten! No, jóéccakát!...

Boldogan kocorásztak hazafelé. Erősen fújt ez a mérges téli szél, beretvált, de Boldogék szíve még erősebben melegített. Nem is fázna a boldog emberek!

Mikor a házuk közelébe értek, látták, hogy valami fekete ott áll a kiskapuban. Misi és Tercsi egyszerre kiszakították kezüket apjuk nagy meleg tenyeréből és futni kezdtek a kiskapu felé. Szó nem jött ki a torkukon, csak belecsimpaszkodtak édesanyjukba s úgy szoritották, ölelgették mint az elveszett s újra meglett legdrágább kincset.

Mihály is kocogóra vette lépteit, hogy minél előbb ajtót nyisson. Közben senki sem látta, hogy két tétova könnycsepp gurult végig az arcán.